

- 1 abductor curt del polze** *Origen*, lligament anular, escafoide, trapezi; *inserció*, falange proximal del polze; *innervació*, medià i radial; *acció*, abducció, auxiliar en la flexió del polze.
- 2 abductor del dit gros del peu** *Origen*, calcani, aponeurosi plantar; *inserció*, falange proximal del dit gros del peu; *innervació*, plantar extern; *acció*, abducció, auxiliar en la flexió del dit gros del peu.
- 3 abductor del dit petit del peu** *Origen*, tuberositat externa del calcani; *inserció*, falange proximal del dit petit del peu; *innervació*, plantar extern; *acció*, abducció i flexió del dit petit del peu.
- 4 abductor del menovell** *Origen*, pisiforme, tendó del cubital anterior; *inserció*, falange proximal del menovell; *innervació*, cubital; *acció*, abducció del menovell.
- 5 abductor llarg del polze** *Origen*, cara posterior del cúbit i radi; *inserció*, primer metacarpià; *innervació*, radial; *acció*, abducció del polze, abducció i supinació de la mà.
- 6 adductor del dit gros del peu** *Origen*, el cap oblic: lligament calcaneocuboidal inferior, i el cap transvers: càpsules de les articulacions metatarsofalàngiques; *inserció*, falange proximal; *innervació*, plantar intern; *acció*, flexió i lleugera adducció del dit gros.
- 7 adductor major de la cuixa o tercer adductor** *Origen*, la part adductora: branca inferior del pubis, branca de l'isqui, i la part extensora: tuberositat isquiàtica; *inserció*, la part adductora: línia aspra del fè-
- mur, i la part extensora: còndil intern del fèmur; *innervació*, la part adductora: obturador, i la part extensora: ciàtic major; *acció*, adducció, flexió i rotació externa de la cuixa.
- 8 adductor menor de la cuixa o segon adductor** *Origen*, pubis per sota de l'origen de l'adductor major de la cuixa; *inserció*, part superior de la línia aspra del fèmur; *innervació*, obturador; *acció*, adducció, flexió i rotació interna de la cuixa.
- 9 adductor mitjà de la cuixa o primer adductor** *Origen*, cresta i símfisi del pubis; *inserció*, línia aspra del fèmur; *innervació*, obturador i musculocutani intern; *acció*, adducció, rotació i flexió externa de la cuixa.
- 10 adductor del polze** *Origen*, trapezoide i os gran, i segon i tercer metacarpià; *inserció*, falange proximal; *innervació*, cubital; *acció*, adducció i oposició del polze.
- 11 anconal** *Origen*, part posterior de l'epicòndil extern de l'húmer; *inserció*, olècran, cara posterior del cúbit; *innervació*, radial; *acció*, extensió de l'avantbraç, abducció del cúbit en la pronació.
- 12 bíceps braquial** *Origen*, el cap llarg: tuberositat supraglenoïdal de l'escàpula, i el cap curt: punta de l'apòfisi coracoide; *inserció*, tuberositat bicipital del radi; *innervació*, nervi del bíceps, branca del musculocutani; *acció*, flexió de l'avantbraç, lleugera supinació de la mà.
- 13 bíceps crural** *Origen*, el cap llarg: tuberositat isquiàtica, i el cap curt: línia aspra del fèmur; *inserció*, cap

- del peroné, còndil extern de la tibia; *acció*, flexió de la cama i rotació externa i extensió de la cuixa.
- 14 borla del mentó** *Origen*, fossa incisiva de la mandíbula; *inserció*, pell del mentó; *innervació*, facial; *acció*, arrufa la pell del mentó i eleva el llavi inferior.
- 15 buccinador** *Origen*, apòfisis alveolars del maxil·lar superior i inferior, lligament pterigomaxil·lar; *inserció*, orbicular dels llavis a l'angle de la boca; *innervació* branca del facial; *acció*, retreu l'angle de la boca per compressió de la galta, auxiliar de la masticació.
- 16 cremàster** *Origen*, marge inferior del múscul oblic intern de l'abdomen; *inserció*, cordó espermàtic; *innervació*, genitofemoral; *acció*, elevació del testicle.
- 17 diafragma** *Origen*, apèndix xifoide, sis últims cartílags costals, quatre últimes costelles, vèrtebres lumbar, lligaments arquejats laterals; *inserció*, centre frènic; *innervació*, frènic i fibres dels sis darrers intercostals; *acció*, augmenta la capacitat toràcica en la inspiració.
- 18 esfínter de l'ampul·la de Vater o esfínter d'Oddi** Múscul circular al voltant de la part terminal del conducte pancreàtic principal i conducte biliar; *acció*, constricció de l'ampul·la de Vater.
- 19 esfínter de la bufeta de l'orina** Anell muscular situat a la part inferior de la bufeta de l'orina, al voltant del forat uretral intern; *acció*, com si fos una vàlvula, tanca l'orifici uretral intern.
- 20 esfínter del colèdoc** Anell muscular que envolta la part inferior del conducte biliar en la paret duodenal (part de l'esfínter de l'ampul·la de Vater); *acció*, constricció de la part inferior del colèdoc.
- 21 esfínter extern de l'anus** *Origen*, punta del còccix, lligament anococcegeal; *inserció*, rafe central del perineu; *acció*, constricció de l'anus.
- 22 esfínter intern de l'anus** Anell muscular que envolta 2,5 cm del conducte anal a uns 6 mm de l'orifici; *acció*, auxiliar en l'oclusió de l'anus i expulsió de la femta.
- 23 esfínter d'Oddi** Múscul esfínter de l'ampul·la de Vater.
- 24 esfínter del pilor** Estreta banda muscular al final de l'estómac; *acció*, com una vàlvula, tanca la cavitat.
- 25 esfínter de la pupil·la** Estreta banda muscular de l'iris; *acció*, constricció de la pupil·la.
- 26 esfínter de la uretra** *Origen*, branca del pubis; *inserció*, fibres encreuades al voltant de la uretra; *innervació*, púdic; *acció*, constricció de la uretra.
- 27 esfínter de la vagina** *Origen*, símfisi del pubis; *inserció*, fibres musculars encreuades en el tub vaginal; *acció*, constricció de l'orifici vaginal.
- 28 esplení del cap** *Origen*, apòfisis espinoses de les vèrtebres dorsals superiors i setena cervical; *inserció*, apòfisi mastoide, línia occipital superior de l'occipital; *innervació*, branques dorsals dels cervicals II a VIII; *acció*, extensió i rotació del cap.
- 29 esplení cervical** *Origen*, apòfisis espinoses de les vèrtebres dorsals tercera a sisena; *inserció*, tubercles posteriors de les apòfisis transverses de les dues o tres vèrtebres cervicals superiors; *innervació*, branques dorsals dels cervicals; *acció*, extensió, rotació del cap i del coll.
- 30 gemí inferior** *Origen*, tuberositat isquiàtica; *inserció*, tendó de l'obturador intern; *innervació*, plexe sacre; *acció*, rotació externa de la cuixa.
- 31 gemí superior** *Origen*, espina isquiàtica, marge de l'escotadura ciàtica menor; *inserció*, tendó de l'obtu-
- rador intern; *innervació*, plexe sacre; *acció*, rotació externa de la cuixa.
- 32 ~ accessori del flexor llarg o quadrat plantar** *Origen*, calcani, aponeurosi plantar; *inserció*, tendó del flexor llarg dels dits del peu; *innervació*, plantar extern; *acció*, auxiliar en la flexió dels dits del peu.
- 33 ~ amigdalogòs** *Origen*, aponeurosi faringia de la cara externa de l'amígdala; *inserció* base i línia mediana de la llengua; *innervació*, hipogloss; *acció*, elevació de la base de la llengua.
- 34 ~ angular de l'omòplat** *Origen*, apòfisis transverses de les quatre primeres vèrtebres cervicals; *inserció*, marge intern de l'omòplat; *innervació*, nervi de l'angular, branca del plexe braquial; *acció*, elevació de l'omòplat.
- 35 ~ de l'antitrague** *Origen*, superfície externa de l'antitrague; *inserció*, apòfisi caudada de l'hèlix i antehèlix; *innervació*, temporal i auricular posterior; *acció*, residual.
- 36 ~ aritenoepiglòtic** *Origen*, punta del cartílag aritenoide; *inserció*, marge extern de l'epiglotis; *innervació*, recurrent; *acció*, constricció de la laringe.
- 37 ~ aritenoïdal** Conjunt dels músculs aritenoïdals oblic i transvers.
- 38 ~ aritenoïdal oblic** *Origen*, cara posterior de l'apòfisi muscular del cartílag aritenoide; *inserció*, punta del cartílag aritenoide oposat; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, aproximació de les cordes vocals.
- 39 ~ aritenoïdal transvers** *Origen*, cara posterior del cartílag aritenoide; *inserció*, cara posterior del cartílag aritenoide oposat; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, aproximació dels cartílags aritenoïdes.
- 40 ~ auricular anterior** *Origen*, aponeurosi temporal; *inserció* cartílag de l'orella; *innervació*, facial; *acció*, moviment dèbil de l'orella cap endavant.
- 41 ~ auricular posterior** *Origen*, apòfisi mastoide; *inserció*, cartílag de l'orella; *innervació*, facial; *acció*, moviment dèbil de l'orella cap enrere.
- 42 ~ auricular superior** *Origen*, aponeurosi temporal; *inserció* cartílag de l'orella; *innervació*, facial; *acció*, petita elevació de l'orella.
- 43 ~ àzig de l'úvula** Múscul palatostafilí.
- 44 músculs bessons** *Origen*, l'intern: cara poplítica del fèmur, part superior del còndil intern, i l'extern: còndil extern; *inserció*, calcani, mitjançant el tendó d'Aquil·les juntament amb el tendó del solí; *innervació*, ciàtic popliti intern; *acció*, flexió plantar del peu i flexió de la cama.
- 45 ~ braquial anterior** *Origen*, dos terços distals de l'húmer; *inserció*, apòfisi coronoide del cúbit; *innervació*, nervi del braquial anterior, branca del musculocutani; *acció*, flexió de l'avantbraç.
- 46 ~ bronquioesofàgic** *Origen*, fibres musculars al voltant de la paret del bronqui esquerre; *inserció*, musculatura de l'esòfag; *acció*, reforça l'esòfag.
- 47 ~ bulbocavernós** *Origen*, en la dona: tendó central del perineu, i en l'home: rafe mediana sobre el bulb del penis, tendó central del perineu; *inserció*, en la dona: dors del clítoris, diafragma urogenital, i en l'home: cos cavernós, arrel del penis; *innervació*, púdic intern; *acció*, en la dona: compressió de l'orifici vaginal, i en l'home: compressió de la uretra, contribueix a l'erectió.
- 48 ~ caní** *Origen*, fossa canina de la mandíbula; *inserció*, angle de la boca, orbicular dels llavis; *innervació*, facial; *acció*, eleva l'angle de la boca i porta endins la

- comissura labial. És el múscul elevador de l'angle de la boca.
- 49 ~ cervical transvers o dorsal llarg del coll** *Origen*, apòfisis transverses de les sis vèrtebres dorsals superiors; *inserció*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals segona a sisena; *innervació*, branques posteriors dels últims cervicals i els primers dorsals; *acció*, extensió de les vèrtebres cervicals.
- 50 ~ ciliar** *Origen*, la part longitudinal o múscul de Brucke: esperó de l'escleròtica, i la part circular o múscul de Muller o de Rouget: esfínter del cos ciliar; *inserció*, processos ciliars; *innervació*, plexe ciliar; *acció*, augmenta la convergència del cristal·lí en l'acomodació.
- 51 ~ coccigeal** Múscul isquiococcigeal.
- 52 ~ complex major** *Origen*, apòfisis transverses de les cinc o sis primeres vèrtebres dorsals i de les quatre o cinc últimes cervicals, apòfisis espinoses de la setena cervical i dues primeres dorsals; *inserció*, entre les dues línies corbes occipitals; *innervació*, occipital major, branques dels cervicals III i IV; *acció*, extensió i rotació del cap.
- 53 ~ complex menor o dorsal llarg del cap** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals; *inserció*, apòfisi mastoide; *innervació*, occipital major, branques dorsals dels cervicals; *acció*, gira i inclina el cap cap enrere.
- 54 ~ condroglòs** *Origen*, banya inferior del hioide; *inserció*, marges de la llengua; *innervació*, hipoglàs; *acció*, depressió, retracció de la llengua.
- 55 ~ constrictor inferior de la faringe** *Origen*, cara inferior dels cartílags cricoide i tiroide; *inserció*, rafe mediana de la paret posterior de la faringe; *innervació*, plexe faríngi; *acció*, constricció de la faringe, la part inferior, durant la deglució.
- 56 ~ constrictor mitjà de la faringe** *Origen*, lligament estilohioïdal, banyes de l'os hioide; *inserció*, rafe mediana de la paret posterior de la faringe; *innervació*, plexe faríngi; *acció*, constricció de la faringe.
- 57 ~ constrictor superior de la faringe** *Origen*, marge posterior i ganxo de l'ala interna de l'apòfisi pterigoide, lligament pterigomaxil·lar; *inserció*, rafe mitjana de la paret posterior de la faringe, tubercle faríngi del crani; *innervació*, plexe faríngi; *acció*, constricció de la faringe.
- 58 ~ coracobraquial** *Origen*, apòfisi coracoide de l'escàpula; *inserció*, cara interna de l'húmer; *innervació*, musculocutani i medià; *acció*, elevació del braç i desplaçament endins i endavant, depressió del muscle.
- 59 ~ cricoaritenoidial lateral** *Origen*, marge superior del cartílag cricoide; *inserció*, apòfisi muscular del cartílag aritenoid; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, aproximació de les cordes vocals a la línia mediana per a la fonació.
- 60 ~ cricoaritenoidial posterior** *Origen*, cara posterior de la làmina del cartílag cricoide; *inserció*, apòfisi muscular del cartílag aritenoid; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, separa les cordes vocals, obte la glotis.
- 61 ~ cricotiroidial** *Origen*, cara anterior de l'arc del cartílag cricoide; *inserció*, làmina i banya inferior del cartílag tiroide; *innervació*, laringi superior; *acció*, allargament i tensió de les cordes vocals.
- 62 ~ crural** *Origen*, cara anteroexterna del fèmur; *inserció*, ròtula, per mitjà del tendó comú del quàdriceps crural; *innervació*, femoral; *acció*, extensió de la cama.
- En rigor és un dels feixos del quàdriceps i també és anomenat vast intermedi.
- 63 ~ cubital anterior** *Origen*, el cap humeral: epitroclea de l'húmer, i el cap cubital: olècran, cara posterior del cúbit; *inserció*, pisiforme, ganxut, base del cinquè metacarpà; *innervació*, cubital; *acció*, flexió i adducció de la mà.
- 64 ~ cubital posterior** *Origen*, el cap humeral: epicòndil extern de l'húmer, i el cap cubital: marge dorsal del cúbit; *inserció*, base del cinquè metacarpà; *innervació*, radial; *acció*, extensió i adducció de la mà.
- 65 ~ cutani del coll** *Origen*, aponeurosi superficial del coll; *inserció*, pell de la mandíbula, coll, boca; *innervació*, branca cervicofacial del facial; *acció*, deprimeix el maxil·lar i el llavi inferior, arruga la pell del coll i de la part superior del tòrax.
- 66 ~ deltoide** *Origen*, terç extern de la clavícula, acromi, espina de l'escàpula; *inserció*, impressió deltoïdal de l'húmer; *innervació*, circumflex; *acció*, abducció, flexió, extensió del braç.
- 67 ~ depressor de l'angle de la boca** Múscul triangular dels llavis.
- 68 ~ depressor de l'envà nasal** *Origen*, marge inferior de l'envà nasal; *inserció*, intersecció aponeuròtica de la comissura labial corresponent; *innervació*, facial; *acció*, depressió de l'envà nasal cartilaginós.
- 69 ~ depressor del llavi inferior** Múscul quadrat del mentó.
- 70 ~ depressor superciliar** *Origen*, fibres de l'orbicular de les parpelles; *inserció*, cella; *acció*, depressió de la cella.
- 71 ~ detrusor de la bufeta de l'orina** Conjunt de fibres musculars longitudinals de la paret de la bufeta de l'orina; *acció*, buidament de la bufeta de l'orina.
- 72 ~ digàstic** *Origen*, fossa digàstica de l'apòfisi mastoide; *inserció*, maxil·lar inferior prop de la símfisi; *innervació*, el ventre anterior: milohioïdal, i el ventre posterior: branca digàstica del facial i del glossofaringi; *acció*, elevació del hioide, elevació de la base de la llengua, depressió del maxil·lar inferior.
- 73 ~ dilatador del nari** Múscul mirtiforme.
- 74 ~ dilatador de la pupil·la** *Origen*, circumferència de l'iris; *inserció*, vora de la pupil·la; *innervació*, simpàtic; *acció*, dilatació de la pupil·la.
- 75 ~ dorsal ample** *Origen*, apòfisis espinoses de les cinc o sis últimes vèrtebres dorsals, apòfisis espinoses de les vèrtebres lumbars, aponeurosi lumbodorsal, cresta ilíaca; *inserció*, fons de la corredora bicipital de l'húmer; *innervació*, nervi del dorsal ample, branca del plexe braquial; *acció*, adducció, extensió i rotació interna del braç.
- 76 ~ dorsal llarg** *Origen*, apòfisis transverses de les sis últimes vèrtebres dorsals i de les dues primeres lumbars, aponeurosi sacrospinal; *inserció*, apòfisis transverses de les vèrtebres dorsals i lumbars, marge inferior de les costelles; *innervació*, branques posteriors dels nervis raquidis; *acció*, extensió de la columna toràtica.
- 77 ~ dorsal llarg del cap** Múscul complex menor.
- 78 ~ dorsal llarg del coll** Múscul cervical transvers.
- 79 ~ elevador de l'angle de la boca** Múscul caní.
- 80 ~ elevador de l'anus** *Origen*, la part pubococcigeal: pubis, aponeurosi pelviana; la part puborectal: pubis; i la part iliococcigeal: cara pelviana de l'espina ciàtica, aponeurosi pelviana; *inserció*, tercera i quarta vèrtebra sacra, perineu; *innervació*, tercer i quart sa-

- eres; *acció*, suport de les vísceres pelvianes, elevació i constricció de l'anus.
- 81 ~ elevador comú de l'ala del nas i del llavi superior** *Origen*, maxil·lar superior; *inserció*, llavi superior, nariu; *innervació*, branca del facial; *acció*, dilatació del nariu i elevació del llavi superior. És un múscul de l'expressió facial.
- 82 ~ elevador de la parpella superior** *Origen*, sostre de l'òrbita; *inserció*, pell de la parpella, marge del tars de la parpella superior; *innervació*, branca superior del motor ocular comú; *acció*, elevació de la parpella superior i introducció dins l'òrbita.
- 83 ~ elevador propi del llavi superior** *Origen*, maxil·lar superior per sota el forat infraorbitari; *inserció*, llavi superior, múscul orbicular dels llavis; *innervació*, facial; *acció*, elevació del llavi superior.
- 84 ~ elevador de la pròstata** *Origen*, símfisi del pubis; *inserció*, aponeurosi de la pròstata; *acció*, elevació i compressió de la pròstata.
- 85 músculs elevadors de les costelles** Músculs supracostals.
- 86 músculs erectors dels pèls** *Origen*, derma; *inserció*, fol·licles pilosos; *innervació*, simpàtic; *acció*, erecció dels pèls.
- 87 ~ escalè anterior** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals tercera a sisena; *inserció*, tubercle escalènic de la primera costella; *innervació*, plexe cervical; *acció*, elevació de la primera costella, estabilització i inclinació lateral del coll.
- 88 ~ escalè menor** Múscul inconstant que a vegades es pot trobar entre l'escalè anterior i l'escalè mitjà. Té la mateixa acció i innervació que aquests.
- 89 ~ escalè mitjà** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals segona a sisena; *inserció*, primera costella, per darrere l'artèria subclàvia; *innervació*, plexe cervical; *acció*, elevació de la primera costella, estabilització o inclinació lateral del coll.
- 90 ~ escalè posterior** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals quarta a sisena; *inserció*, segona costella; *innervació*, plexe cervical, plexe braquial; *acció*, elevació de la segona costella, estabilització o inclinació lateral del coll.
- 91 ~ espinós del dors** *Origen*, apòfisis espinoses de les dues vèrtebres lumbars superiors i de les dues dorsals inferiors; *inserció*, apòfisis espinoses de les vèrtebres dorsals segona a novena; *innervació*, branques dels nervis raquidis; *acció*, extensió de la columna vertebral.
- 92 ~ espinós de la nuca** *Origen*, apòfisis espinoses de les vèrtebres cervicals cinquena a setena, i de les dues vèrtebres dorsals superiors; *inserció*, apòfisis espinoses de l'axis i a vegades de les vèrtebres cervicals segona a quarta; *innervació*, branques posteriors dels nervis raquidis; *acció*, extensió de la columna vertebral.
- 93 ~ estapedial** Múscul de l'estrep.
- 94 ~ esternocleidohioïdal** *Origen*, extrem de la clavícula, cara posterior del mànec esternal, primer cartílag costal; *inserció*, cos del hioide; *innervació*, cervicals superiors; *acció*, depressió del hioide i la laringe.
- 95 ~ esternoclidomastoïdal** *Origen*, el cap esternal: cara anterior del mànec esternal; i el cap clavicular: terç intern de la clavícula; *inserció*, apòfisis mastoide, línia occipital superior; *innervació*, espinal, branca anterior del III cervical; *acció*, rotació i extensió del cap, flexió de la columna vertebral.
- 96 ~ esternotiroïdal** *Origen*, cara posterior del mànec esternal, primer o segon cartílag costal; *inserció*, línia obliqua del cartílag tiroide; *innervació*, nansa de l'hipoglòs; *acció*, depressió del cartílag tiroide.
- 97 ~ estilofaringi** *Origen*, arrel de l'apòfisi estiloide del temporal; *inserció*, cartílag tiroide, paret de la faringe; *innervació*, plexe faringi, glossofaringi; *acció*, elevació i dilatació de la faringe.
- 98 ~ estiloglòs** *Origen*, extrem inferior de l'apòfisi estiloide del temporal; *inserció*, marges de la llengua; *innervació*, branques del facial i de l'hipoglòs; *acció*, elevació i retracció de la llengua.
- 99 ~ estiliohioïdal** *Origen*, apòfisi estiloide del temporal; *inserció*, cos de l'os hioide; *innervació*, facial; *acció*, elevació del hioide.
- 100 ~ de l'estrep o estapedial** *Origen*, paret del conducte de la piràmide de l'orella mitjana; *inserció*, superfície posterior del coll de l'estrep; *innervació*, branca del facial; *acció*, afluixa la membrana timpànica i disminueix la pressió intralaberíntica.
- 101 ~ extensor del còccix** Múscul sacrococcegeal posterior.
- 102 ~ extensor comú dels dits de la mà** *Origen*, epicondil extern de l'húmer; *inserció*, segona i tercera falanges dels dits segon a cinquè; *innervació*, radial; *acció*, extensió dels dits, de la mà i de l'avantbraç, sobre el metacarp, l'avantbraç i el braç respectivament.
- 103 ~ extensor comú dels dits del peu** *Origen*, tuberositat externa de la tibia, cara interna del peroné, membrana interòssia; *inserció*, extrem posterior de la segona falange i cara posterior de la tercera falange dels quatre últims dits; *innervació*, ciàtic popliti extern i tibial anterior; *acció*, extensió dels dits, flexió i rotació externa del peu.
- 104 ~ extensor curt del dit gros del peu** *Origen*, superfície dorsal del calcani; *inserció*, base de la falange proximal del dit gros; *acció*, flexió dorsal del dit gros.
- 105 ~ extensor curt del polze** *Origen*, cara posterior del radi; *inserció*, falange proximal del polze; *innervació*, radial; *acció*, extensió, abducció del polze.
- 106 ~ extensor llarg dels dits del peu** *Origen*, còndil extern de la tibia, cara anterior del peroné, membrana interòssia; *inserció*, bases de les falanges proximal, mitjana i distal dels dits segon a cinquè; *innervació*, peroneal profund; *acció*, extensió dels dits del peu.
- 107 ~ extensor llarg del dit gros del peu** *Origen*, cara anterior del peroné, membrana interòssia; *inserció*, base de la falange distal del dit gros; *innervació*, peroneal profund; *acció*, extensió del dit gros, flexió dorsal del peu.
- 108 ~ extensor llarg del polze** *Origen*, cara posterior del cúbit; *inserció*, base de la falange distal del polze; *innervació*, radial; *acció*, extensió i abducció de la falange distal del polze, abducció de la mà.
- 109 ~ extensor propi del dit gros del peu** *Origen*, cara interna del peroné, membrana interòssia; *inserció*, falanges del dit gros; *innervació*, tibial anterior; *acció*, extensió del dit gros.
- 110 ~ extensor propi de l'índex** *Origen*, cara posterior del cúbit; *inserció*, aponeurosi dorsal extensora de l'índex; *innervació*, radial; *acció*, extensió de l'índex.
- 111 ~ extensor propi del menovell** *Origen*, epicondil extern de l'húmer; *inserció*, tendó de l'extensor comú dels dits; *innervació*, radial; *acció*, extensió del menovell.
- 112 ~ faringostafilí** Múscul palatofaringi.

- 113** ~ **flexor del còccix** Múscul sacrococcigeal anterior.
- 114** ~ **flexor comú profund dels dits** *Origen*, cara anterior dels tres quarts proximals del cúbit, membrana interòssia; *inserció*, base de la falange distal dels dits segon a cinquè; *innervació*, cubital, branca interòssia del medià; *acció*, flexió de les falanges distals.
- 115** ~ **flexor comú superficial dels dits** *Origen*, el cap humerocubital: epitròclea de l'húmer, apòfisi coronoid del cúbit; i el cap radial: marge anterior del radi; *inserció*, falanges mitjanes dels dits segon a cinquè; *innervació*, medià; *acció*, flexió de les falanges mitjanes dels dits.
- 116** ~ **flexor curt del dit gros del peu** *Origen*, cuboide, tercer cuneiforme; *inserció*, ambdós costats de la falange proximal del dit gros; *innervació*, plantar intern i extern; *acció*, flexió del dit gros.
- 117** ~ **flexor curt del dit petit del peu** *Origen*, base del cinquè metatarsià, aponeurosi plantar; *inserció*, cara lateral de la base de la falange proximal del dit petit del peu; *innervació*, plantar extern; *acció*, flexió del dit petit.
- 118** ~ **flexor curt dels dits del peu** *Origen*, calcani, aponeurosi plantar; *inserció*, falanges mitjanes dels quatre últims dits del peu; *innervació*, plantar intern; *acció*, flexió dels quatre últims dits del peu.
- 119** ~ **flexor curt del menovell** *Origen*, ganxut, lligament anular; *inserció*, falange proximal; *innervació*, cubital; *acció*, flexió del menovell.
- 120** ~ **flexor curt del polze** *Origen*, lligament anular del cap, tubercle del trapezi; *inserció*, base de la falange proximal del polze; *innervació*, medià, cubital; *acció*, flexió de la falange proximal del polze.
- 121** ~ **flexor llarg comú dels dits del peu** *Origen*, cara posterior del terç mitjà de la tibia; *inserció*, base de les falanges distals dels quatre últims dits; *innervació*, tibial; *acció*, flexió dels quatre últims dits del peu.
- 122** ~ **flexor llarg del dit gros del peu** *Origen*, cara posterior dels dos terços inferiors del peroné; *inserció*, base de la falange distal del dit gros; *innervació*, tibial posterior; *acció*, flexió del dit gros.
- 123** ~ **flexor llarg del polze** *Origen*, cara anterior del radi, apòfisi coronoid del cúbit; *inserció*, base de la falange distal del polze; *innervació*, medià, interossi anterior; *acció*, flexió del polze.
- 124** ~ **frontal** Part frontal del múscul occipitofrontal.
- 125** ~ **genioglàs** *Origen*, apòfisi genià superior de la mandíbula; *inserció*, cos del hioide, cara ventral de la llengua; *innervació*, hipoglàs; *acció*, protruït, retracció i depressió de la llengua, elevació del hioide.
- 126** ~ **geniohioïdal** *Origen*, apòfisi genià superior de la mandíbula; *inserció*, cos del hioide; *innervació*, branca del cervical I que acompanya l'hipoglàs; *acció*, elevació i projecció del hioide.
- 127** ~ **glossopalatí** Múscul palatoglàs.
- 128** ~ **gluti major** *Origen*, part superior de l'ilíac, sacre i còccix, lligament sacrociàtic major; *inserció*, tuberositat glútia del fèmur, tracte iliotibial de la fascia lata; *innervació*, gluti inferior o ciàtic menor; *acció*, extensió, rotació externa de la cuixa. Contribueix a mantenir el cos dempeus.
- 129** ~ **gluti menor** *Origen*, part inferior de l'ilíac; *inserció*, trocànter major del fèmur, càpsula de l'articulació del maluc; *innervació*, gluti superior; *acció*, abducció, rotació interna de la cuixa.
- 130** ~ **gluti mitjà** *Origen*, part mitjana de l'ilíac; *inserció*, trocànter major del fèmur i línia obliqua del fèmur; *innervació*, gluti superior; *acció*, abducció, rotació interna de la cuixa.
- 131** ~ **hioglàs** *Origen*, cos i banya major del hioide; *inserció*, marges de la llengua; *innervació*, hipoglàs; *acció*, retracció, depressió de la llengua.
- 132** ~ **ilíac** *Origen*, fossa ilíaca, base del sacre; *inserció*, trocànter menor del fèmur, tendó del psos major, càpsula de l'articulació del maluc; *innervació*, femoral, plexe lumbar; *acció*, flexió de la cuixa.
- 133** ~ **iliooccigeal** *Origen*, espina ciàtica i tendó arquejat sobre l'obturador intern; *inserció*, còccix i perineu; *innervació*, sacre III i IV; *acció*, suport de les vísceres pelvianes.
- 134** ~ **iliocostal** Divisió externa del múscul sacrospinal. Té tres subdivisions: iliocostal cervical, iliocostal dorsal i iliocostal lumbar.
- 135** ~ **iliocostal cervical** *Origen*, sis costelles superiors; *inserció*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals quarta a sisena; *innervació*, branques dorsals del cervical; *acció*, extensió de la columna cervical.
- 136** ~ **iliocostal dorsal** *Origen*, angle intern i marge superior de les set costelles inferiors; *inserció*, angles de les set costelles superiors, apòfisi transversa de la setena vèrtebra cervical; *innervació*, branques dorsals dels dorsals; *acció*, manté erecta la columna dorsal.
- 137** ~ **iliocostal lumbar** *Origen*, cresta ilíaca, fàscia toracolumbar; *inserció*, fàscia lumbodorsal, apòfisis transverses de les vèrtebres lumbars, angles de les sis o set costelles inferiors; *innervació*, branques dorsals del toràcic i lumbar; *acció*, extensió de la columna lumbar.
- 138** ~ **incisiu del llavi inferior** *Origen*, fossa incisiva de la mandíbula, part de l'orbicular dels llavis; *inserció*, angle de la boca; *acció*, arruga els llavis.
- 139** ~ **incisiu del llavi superior** *Origen*, fossa incisiva del maxil·lar, part de l'orbicular dels llavis; *inserció*, angle de la boca; *acció*, arruga els llavis.
- 140** **músculs infracostals o subcostals** *Origen*, cara interna de les costelles; *inserció*, cara interna de la costella subjacent o de la següent; *innervació*, intercostals; *acció*, nul·la.
- 141** ~ **infraspínos** *Origen*, fossa infraspínosa de l'escàpula; *inserció*, tròquiter de l'húmer; *innervació*, supracapular; *acció*, rotació externa de l'húmer.
- 142** **músculs intercostals externs** *Origen*, marge inferior de les costelles; *inserció*, marge superior de la costella subjacent; *innervació*, intercostal; *acció*, respiratòria, no admesa unànimement. Probablement només en moviments respiratoris forçats.
- 143** **músculs intercostals interns** *Origen*, marge inferior de les costelles; *inserció*, marge superior i cartílag costal de la costella subjacent; *innervació*, intercostal; *acció*, respiratòria, com la dels externs.
- 144** **músculs intercostals mitjans** *Origen*, marge inferior de les costelles; *inserció*, marge superior de la costella subjacent; *innervació*, intercostal; *acció*, respiratòria, com la dels externs.
- 145** **músculs interossi dorsals de la mà** *Origen*, cares adjacents dels metacarpians; *inserció*, tendons extensors del segon, tercer i quart dits de la mà; *innervació*, cubital; *acció*, abducció, flexió de les falanges proximals. N'hi ha quatre.
- 146** **músculs interossi dorsals del peu** *Origen*, cares adjacents dels metatarsians; *inserció*, cara externa de la falange proximal dels dits segon a quart, excepte l'interossi del primer espai intermetatarsià que s'in-

sereix a la cara interna de la falange proximal del segon dit; *innervació*, plantar extern; *acció*, abducció dels dits del peu. N'hi ha quatre.

- 147 músculs interossis palmars** *Origen*, cara externa del quart i cinquè metacarpians, cara interna del segon; *inserció*, base de les falanges proximals; *innervació*, cubital; *acció*, adducció, flexió de les falanges proximals. N'hi ha tres.
- 148 músculs interossis plantars** *Origen*, cara interna dels metatarsians tercer a cinquè; *inserció*, cara interna de les falanges proximals dels dits tercer a cinquè; *innervació*, plantar extern; *acció*, adducció dels dits tercer a cinquè. N'hi ha tres.
- 149 músculs interspinosos** *Origen*, cara inferior de l'apòfisi espinosa de cada vèrtebra; *inserció*, cara superior de l'apòfisi espinosa de la vèrtebra superior; *innervació*, espinals; *acció*, extensió de la columna vertebral. Comprenen els músculs interspinosos cervicals, els interspinosos dorsals i els interspinosos lumbar.
- 150 músculs intertransversals** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres; *inserció*, apòfisis transverses de les vèrtebres adjacents; *innervació*, nervis raquidis; *acció*, inclinació lateral de la columna vertebral. Comprenen els músculs intertransversals del coll, els intertransversals del dors i els intertransversals dels lloms.
- 151 ~ isquiocavernós** *Origen*, branca de l'isqui; *inserció*, arrel del cos cavernós; *innervació*, púdic intern; *acció*, erecció del penis o del clitoris.
- 152 ~ isquiococcigeal** *Origen*, espina isquiatàtica, lligament sacrococcí; *inserció*, còccix i part inferior del sacre; *innervació*, sacres III i IV; *acció*, auxiliar en l'elevació i el suport del perineu. Com a múscul motor és d'acció nul·la.
- 153 ~ lingual inferior** *Origen*, banyes menors del hioide; *inserció*, mucosa de la punta de la llengua; *innervació*, hipogloss major, i alguna branca del lingual; *acció*, depressió i retracció de la punta de la llengua.
- 154 ~ lingual superior** *Origen*, plec glossoepiglòtic, banyes menors del hioide; *inserció*, mucosa lingual de la regió de la punta; *innervació*, hipogloss major; *acció*, elevació i retracció de la punta de la llengua.
- 155 ~ llarg del cap o recte anterior major del cap** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals tercera a sisena; *inserció*, línia basilar de l'occipital; *innervació*, branques dorsals dels cervicals; *acció*, flexió del cap.
- 156 ~ llarg del coll** *Origen*, la part obliqua superior: tubercle anterior de les apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals tercera a cinquena, la part obliqua inferior: cara anterior dels cossos de les vèrtebres dorsals primera a tercera, i la part vertical: cara anterior dels cossos vertebrals de les vèrtebres cervicals quarta a setena i de les vèrtebres dorsals primera a tercera; *inserció*, la part obliqua superior: cara anteroinferior del tubercle de l'arc anterior de l'atles la part obliqua inferior: tubercle anterior de les apòfisis transverses de les vèrtebres cervicals cinquena i sisena, i la part vertical: part anterior dels cossos vertebrals de les vèrtebres cervicals segona a quarta; *innervació*, branques ventrals dels quatre primers nervis cervicals; *acció*, flexió del coll, rotació lleugera de la columna cervical.
- 157 músculs lumbricals de la mà** *Origen*, tendons del flexor profund de la mà; *inserció*, tendons extensors

dels dits segon a cinquè; *innervació*, medià per al primer i el segon, cubital per al tercer i el quart; *acció*, flexió de la falange proximal, extensió de les altres dues. N'hi ha quatre.

- 158 músculs lumbricals del peu** *Origen*, tendons del flexor llarg del peu; *inserció*, cara interna de les falanges proximals dels dits segon a cinquè; *innervació*, plantar intern per al primer i el segon, plantar extern per al tercer i el quart; *acció*, auxiliar en la flexió de la primera falange.
- 159 ~ del martell** Múscul tensor del timpà.
- 160 ~ masseter** *Origen*, la part superficial: arc i apòfisi zigomàtica, i la part profunda: vora inferior de l'arc zigomàtic; *inserció*, la part superficial: branca i angle del maxil·lar inferior, i la part profunda: meitat superior de la branca i apòfisi coronoide del maxil·lar inferior; *innervació*, branca masseterina del maxil·lar inferior; *acció*, elevació de la mandíbula, masticació.
- 161 ~ maxil·loscleròtic** Múscul oblic menor de l'ull.
- 162 ~ milohioïdal** *Origen*, línia milohioïdal de la mandíbula; *inserció*, rafe mediana i cos del hioide; *innervació*, branca milohioïdal del dental inferior; *acció*, elevació del hioide i de la llengua, depressió de la mandíbula.
- 163 ~ mirtiforme o dilatador del nariu** *Origen*, fosseta mirtiforme del maxil·lar superior; *inserció*, ala i envà nasal; *innervació*, facial; *acció*, dilatació del nariu.
- 164 ~ multífid del raquis** *Origen*, sacre, apòfisis transverses de les vèrtebres lumbar dorsals i últimes cervicals; *inserció*, apòfisis espines de les vèrtebres immediates superiors; *innervació*, branques posteriors dels nervis raquidis; *acció*, extensió, rotació de la columna vertebral.
- 165 ~ oblic extern de l'abdomen** Múscul oblic major de l'abdomen.
- 166 ~ oblic inferior del cap o oblic major del cap** *Origen*, apòfisi espinosa de l'axis; *inserció*, apòfisis transverses de l'atles; *innervació*, branca posterior del cervical I; *acció*, rotació del cap.
- 167 ~ oblic inferior de l'ull o oblic menor de l'ull** *Origen*, terra de la cavitat orbitària; *inserció*, entre el recte superior i l'extern; *innervació*, motor ocular comú; *acció*, rotació del globus ocular cap a dalt i enfora.
- 168 ~ oblic intern de l'abdomen** Múscul oblic menor de l'abdomen.
- 169 ~ oblic major de l'abdomen o oblic extern de l'abdomen** *Origen*, cartilags costals de les vuit costelles inferiors; *inserció*, meitat anterior de la cresta ilíaca, línia alba entre la beina del recte; *innervació*, intercostals inferiors i abdominogenitals; *acció*, flexió i rotació de la columna vertebral, compressió de les vísceres abdominals.
- 170 ~ oblic major del cap** Múscul oblic inferior del cap.
- 171 ~ oblic major de l'ull** Múscul oblic superior de l'ull.
- 172 ~ oblic menor de l'abdomen o oblic intern de l'abdomen** *Origen*, cresta ilíaca, lligament inguinal, aponeurosi lumbar; *inserció*, cartilags costals de les tres o quatre costelles inferiors, línia alba, pubis; *innervació*, intercostals inferiors i branques abdominogenitals del plexe lumbar; *acció*, flexió, rotació de la columna vertebral; compressió de les vísceres abdominals.
- 173 ~ oblic menor del cap** Múscul oblic superior del cap.
- 174 ~ oblic menor de l'ull** Múscul oblic inferior de l'ull.
- 175 ~ oblic de l'orella** *Origen*, eminència de la conca de

l'orella; *inserció*, convexitat de l'hèlix; *innervació*, auricular posterior.

176 ~ oblic superior del cap o oblic menor del cap *Origen*, apòfisis transverses de l'atles; *inserció*, línia corba inferior de l'occipital; *innervació*, primera branca cervical posterior; *acció*, extensió i inclinació lateral del cap.

177 ~ oblic superior de l'ull o oblic major de l'ull *Origen*, ala menor de l'esfenoide per damunt del forat òptic; *inserció*, després de passar per una polítila fibrosa, escleròtica per sota del recte superior; *innervació*, patètic; *acció*, rotació del globus ocular enfora i cap avall.

178 ~ obturador extern *Origen*, marge extern del forat obturat de la pelvis, membrana obturadora; *inserció*, fossa intertrocanteriana del fèmur; *innervació*, obturador, branca del plexe lumbar; *acció*, flexió, rotació externa de la cuixa.

179 ~ obturador intern *Origen*, cara pelviana de l'íliac, marge intern del forat obturat, membrana obturadora; *inserció*, trocànter major; *innervació*, branca pròpia del plexe sacre; *acció*, rotació externa i abducció de la cuixa.

180 ~ occipital Part occipital del múscul occipitofrontal.

181 ~ occipitofrontal *Origen*, la part frontal: aponeurosi epicranial, i la part occipital: línia occipital superior; *inserció*, la part frontal: pell de la cella, arrel del nas, i la part occipital: aponeurosi epicranial; *innervació*, facial; *acció*, la part frontal: elevació de la cella, i la part occipital: estira el cuir cabellut cap enrere.

182 ~ omohioïdal *Origen*, marge superior de l'escàpula; *inserció*, part externa del cos i banya major del hioide; *innervació*, filaments de la nansa de l'hipoglòs; *acció*, depressió del hioide.

183 ~ oponent del dit petit del peu *Origen*, extremitat del cinquè metatarsià; *inserció*, base de la falange proximal del dit petit; *innervació*, plantar extern; *acció*, flexió del dit petit.

184 ~ oponent del menovell *Origen*, apòfisi unciforme del ganxut, lligament anular del carp; *inserció*, cinquè metacarpia; *innervació*, cubital; *acció*, inclina el menovell endavant i enfora.

185 ~ oponent del polze *Origen*, trapezi, lligament anular del carp; *inserció*, cara anterior del primer metacarpia; *innervació*, mediana; *acció*, oposició del polze.

186 ~ palatostafili Múscul de l'úvula.

187 ~ palatofaringi o faringostafili *Origen*, vel del paladar; *inserció*, paret posterior del cartílag tiroide, paret de la faringe; *innervació*, plexe faringi del vague; *acció*, elevació de la faringe, ajuda a tancar la nasofaringe, és auxiliar de la deglució.

188 ~ palatoglòs o glossopalati *Origen*, cara inferior del vel del paladar; *inserció*, dors i marges de la llengua; *innervació*, hipoglòs major; *acció*, elevació de la llengua, constricció de la gola.

189 ~ palmar cutani *Origen*, lligament anular del carp; *inserció*, pell del marge intern del palmell; *innervació*, cubital; *acció*, aprofundeix el solc palmar, arruga la pell del palmell.

190 ~ palmar major *Origen*, epitroclea de l'húmer; *inserció*, base dels metacarpians segon i tercer; *innervació*, mediana; *acció*, flexió de la mà i de l'avantbraç, auxiliar en la pronació i abducció de la mà.

191 ~ palmar menor *Origen*, epitroclea de l'húmer; *inserció*, lligament anular del carp, aponeurosi palmar; *innervació*, mediana; *acció*, flexió de la mà.

192 ~ pectini *Origen*, línia pectínia del pubis, lligament de Cooper; *inserció*, línia pectínia del fèmur, entre el trocànter menor i la línia aspra; *innervació*, musculocutani extern, branca del femoral; *acció*, adducció, flexió de la cuixa.

193 ~ pectoral major *Origen*, marge anterior de la meitat interna de la clavícula, extern, aponeurosi de l'oblic major, cartílags costals de les cinc o sis primeres costelles; *inserció*, corredora bicipital de l'húmer en el seu llavi anterior; *innervació*, plexe braquial; *acció*, flexió, adducció, rotació interna del braç.

194 ~ pectoral menor *Origen*, marge anterior de les costelles segona a cinquena; *inserció*, apòfisi coracoide de l'escàpula; *innervació*, plexe braquial; *acció*, depressió de l'escàpula, elevació de les costelles.

195 ~ pedi *Origen*, cara posterior del calcani; *inserció*, tendons extensors dels dits del peu segon a cinquè; *innervació*, tibial anterior; *acció*, extensió dels dits del peu.

196 ~ peristafili extern o tensor del vel del paladar *Origen*, fossa escafoide de l'apòfisi pterigoide, espina de l'esfenoide, cartílag i membrana de la trompa d'Eustaqui; *inserció*, cara inferior de l'aponeurosi del vel del paladar, part horitzontal de l'os palati; *innervació*, arrel motora del trigemin; *acció*, tensió del vel del paladar, dilatació de la trompa d'Eustaqui.

197 ~ peristafili intern *Origen*, cara interior del penyal del temporal, part cartilaginosa de la trompa d'Eustaqui; *inserció*, aponeurosi palatina; *innervació*, petros superficial major, branca del facial; *acció*, elevació del vel del paladar, constricció de la trompa d'Eustaqui.

198 ~ peroneal anterior *Origen*, cara anterior del peroné, membrana interòssia; *inserció*, base del cinquè metatarsià; *innervació*, tibial anterior; *acció*, flexió dorsal, eversió del peu.

199 ~ peroneal lateral curt *Origen*, dos terços inferiors del peroné; *inserció*, base del cinquè metatarsià; *innervació*, musculocutani; *acció*, adducció, flexió plantar del peu.

200 ~ peroneal lateral llarg *Origen*, cap i terç superior del peroné i de la tibia; *inserció*, primer cuny, primer metatarsià; *innervació*, musculocutani; *acció*, abducció, eversió, flexió plantar del peu.

201 ~ piramidal de l'abdomen *Origen*, entre símfisi i espina del pubis; *inserció*, línia alba; *innervació*, intercostals, abdominogenitals; *acció*, tensió de la paret abdominal.

202 ~ piramidal del nas *Origen*, aponeurosi del pont del nas; *inserció*, pell de l'entrecella; *innervació*, facial; *acció*, arrufa la pell de l'entrecella, auxilia el frontal.

203 ~ piramidal de la pelvis o piriforme *Origen*, cara anterior del sacre, lligament sacrocàtic; *inserció*, marge superior del trocànter major del fèmur; *innervació*, plexe sacre; *acció*, rotació externa de la cuixa.

204 ~ piriforme Múscul piramidal de la pelvis.

205 ~ plantar prim *Origen*, solc popliti del còndil extern del fèmur; *inserció*, marge intern del tendó d'Aquilles o part posterior del calcani; *innervació*, tibial; *acció*, auxiliar dels bessons i del soli.

206 ~ popliti *Origen*, solc popliti del còndil extern del fèmur; *inserció*, llavi superior de la línia obliqua i cara posterior de la tibia; *innervació*, ciàtic popliti intern tibial posterior; *acció*, flexió i rotació interna de la cama.

207 ~ pronador quadrat *Origen*, cara anterior del quart distal del cúbit; *inserció*, cara anterior del quart distal

del radi; *innervació*, interossi anterior, branca del me-
dià; *acció*, pronació de la mà i avantbraç.

- 208 ~ pronador rodó** *Origen*, el cap humeral: epitròclea de l'húmer, i el cap cubital: apòfisi coronoide del cúbit; *inserció*, cara externa del radi; *innervació*, mediana; *acció*, pronació i flexió de l'avantbraç.
- 209 ~ pterigoïdal extern** *Origen*, ala major de l'esfenoi-
de, apòfisi piramidal del palatí; *inserció*, part interna del còndil del maxil·lar inferior, càpsula de l'articulació temporomandibular; *innervació*, pterigoïdal extern, branca del maxil·lar inferior; *acció*, protrusió de la mandíbula, moviments de lateralitat de la mandíbula.
- 210 ~ pterigoïdal intern** *Origen*, tuberositat maxil·lar, fossa pterigoïdal; *inserció*, superfície interna de la branca i de l'angle de la mandíbula; *innervació*, pterigoïdal intern, branca del maxil·lar inferior; *acció*, tanca la mandíbula, lleugera lateralització.
- 211 ~ quadrat crural** *Origen*, part proximal del marge extern de la tuberositat isquiàtica; *inserció*, línia que continua el marge posterior del trocànter major; *innervació*, plexe sacre; *acció*, rotació externa de la cuixa.
- 212 ~ quadrat lumbar** *Origen*, cresta ilíaca, lligament iliolumbar, vèrtebres lumbar; *inserció*, marge inferior de la 12a costella, apòfisis transverses de les quatre vèrtebres lumbar superiors; *innervació*, intercostal XII, primers lumbar; *acció*, inclinació lateral de la columna lumbar i de la pelvis.
- 213 ~ quadrat del mentó** *Origen*, maxil·lar inferior; *inserció*, llavi inferior, orbicular dels llavis; *innervació*, facial; *acció*, depressió del llavi inferior. També és anomenat depressor del llavi inferior.
- 214 ~ quadrat plantar** Múscul accessori del flexor llarg.
- 215 ~ quàdriceps crural** Múscul compost pel recte anterior de la cuixa, el vast extern, el vast intern i el crural.
- 216 ~ radial extern (primer)** *Origen*, marge extern de l'húmer; *inserció*, base del segon metacarpí; *innervació*, radial; *acció*, extensió, abducció de la mà.
- 217 ~ radial extern (segon)** *Origen*, epicòndil extern de l'húmer, lligament lateral extern de l'articulació del colze; *inserció*, base del tercer metacarpí; *innervació*, radial; *acció*, extensió de la mà.
- 218 ~ recte anterior de la cuixa** *Origen*, espina ilíaca anteroinferior, marge de l'acetàbul; *inserció*, ròtula, per mitjà del tendó comú del quàdriceps crural; *innervació*, femoral; *acció*, extensió de la cama, flexió de la cuixa.
- 219 ~ recte anterior major del cap** Múscul llarg del cap.
- 220 ~ recte anterior menor del cap** *Origen*, masses laterals de l'atles; *inserció*, apòfisi basilar de l'occipital; *innervació*, cervicals I i II; *acció*, flexió i sustentació del cap.
- 221 ~ recte extern de l'ull** *Origen*, tendó comú al voltant del forat òptic; *inserció*, part externa de l'escleròtica; *innervació*, motor ocular extern; *acció*, rotació externa de l'ull.
- 222 ~ recte inferior de l'ull** *Origen*, tendó comú al voltant del forat òptic; *inserció*, part inferior de l'escleròtica; *innervació*, motor ocular comú; *acció*, rotació del globus ocular cap avall i endins.
- 223 ~ recte intern de la cuixa** *Origen*, branca del pubis a prop de la sínfisi; *inserció*, part superior de la cara interna de la tibia, juntament amb els tendons de la
- pot a d'ànec; *innervació*, obturador; *acció*, adducció de la cuixa, flexió de la cama.
- 2240 ~ recte intern de l'ull** *Origen*, tendó comú al voltant del forat òptic; *inserció*, part interna de l'escleròtica; *innervació*, motor ocular comú; *acció*, rotació interna del globus ocular.
- 225 ~ recte lateral del cap** *Origen*, cara superior de les apòfisis transverses de l'atles; *inserció*, apòfisi jugular de l'occipital; *innervació*, cervical I; *acció*, auxiliar en els moviments de lateralitat del cap, suport del cap.
- 226 ~ recte major de l'abdomen** *Origen*, cresta i sínfisi del pubis; *inserció*, apèndix xifoide, cartílags costals de les costelles cinquena a setena; *innervació*, branques dels toràcics inferiors, branca de l'abdominogènic; *acció*, tensió de la paret abdominal, flexió del tronc.
- 227 ~ recte posterior major del cap** *Origen*, apòfisi espinosa de l'axis; *inserció*, occipital; *innervació*, branca dorsal del cervical I; *acció*, extensió del cap.
- 228 ~ recte posterior menor del cap** *Origen*, tubercle posterior de l'atles; *inserció*, occipital; *innervació*, branca posterior del cervical I; *acció*, extensió del cap.
- 229 ~ recte superior de l'ull** *Origen*, tendó comú al voltant del forat òptic; *inserció*, part superior de l'escleròtica; *innervació*, motor ocular comú; *acció*, rotació de l'ull cap amunt i endins.
- 230 ~ rectococcigeal** Conjunt de fibres musculars llises de l'aponeurosi pelviana entre el còccix i el recte.
- 231 ~ rectouretral** Conjunt de fibres musculars llises de l'aponeurosi pelviana entre el recte i la uretra membranosa en l'home.
- 232 ~ rectouterí** Conjunt de fibres musculars llises de l'aponeurosi pelviana entre el recte i el col·uterí.
- 233 ~ risori** *Origen*, aponeurosi del múscul masseter, múscul cutani del coll; *inserció*, pell i mucosa de la commissura bucal; *innervació*, facial; *acció*, retracció de la commissura bucal.
- 234 ~ rodó major** *Origen*, angle inferior de l'escàpula; *inserció*, llavi intern de la corredora bicipital de l'húmer; *innervació*, branca pròpia del plexe braquial; *acció*, adducció, rotació interna del braç.
- 235 ~ rodó menor** *Origen*, marge axil·lar de l'escàpula; *inserció*, tròquiter; *innervació*, circumflex; *acció*, rotació externa del braç.
- 236 ~ romboide major** *Origen*, apòfisis espinoses de les vèrtebres dorsals segona a cinquena; *inserció*, vora vertebral de l'escàpula; *innervació*, dorsal de l'escàpula, branca del plexe braquial; *acció*, adducció i rotació externa de l'escàpula.
- 237 ~ romboide menor** *Origen*, apòfisis espinoses de la setena vèrtebra cervical i de la primera dorsal, part inferior del lligament cervical; *inserció*, vora vertebral de l'escàpula; *innervació*, dorsal de l'escàpula, branca del plexe braquial; *acció*, adducció i rotació externa de l'escàpula.
- 238 músculs rotatoris del dors** *Origen*, apòfisis transverses de totes les vèrtebres a partir de la segona cervical; *inserció*, base de l'apòfisi espinosa de la vèrtebra superior a la d'origen; *innervació*, plexe raquídi; *acció*, rotació de la columna vertebral.
- 239 ~ sacrococcigeal anterior o flexor del còccix** *Origen*, part inferior i lateral de la primera vèrtebra sacra; *inserció*, còccix; *innervació*, plexe sacre; *acció*, flexió del còccix.
- 240 ~ sacrococcigeal posterior o extensor del còccix**

Origen, cara posterior de les últimes vèrtebres sacres; *inserció*, cara posterior del còccix; *innervació*, plexe sacre; *acció*, extensió del còccix.

- 241** ~ **sacrospinal** Múscul profund que s'origina a la cresta sacra, apòfisis espinoses de les vèrtebres lumbars i de les dues últimes dorsals i part posterior de la cresta ilíaca; quan arriba a la regió lumbar superior es divideix en els músculs iliocostal (divisió externa), dorsal llarg (divisió mitjana) i transvers espinós (divisió interna).
- 242** ~ **salpingofaringi** *Origen*, cartílag de la trompa d'Eustaqui; *inserció*, paret de la faringe, cartílag tiroide, juntament amb el múscul palatofaringi; *innervació*, plexe faringi del vague; *acció*, elevació de la faringe.
- 243** ~ **semimembranós** *Origen*, tuberositat isquiàtica; *inserció*, còndil intern de la tibia; *innervació*, ciàtic major; *acció*, extensió de la cuixa, flexió i rotació de la cama.
- 244** ~ **semispinós del cap** *Origen*, apòfisis transverses de les sis vèrtebres dorsals superiors i de les quatre últimes cervicals; *inserció*, entre les línies occipitals superior i interior; *innervació*, branques dorsals del cervical; *acció*, extensió, rotació del cap.
- 245** ~ **semispinós cervical** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres dorsals primera a cinquena; *inserció*, apòfisis espinoses de les vèrtebres cervicals segona a cinquena; *innervació*, branques dorsals dels cervicals; *acció*, extensió, rotació de la columna vertebral i sustentació.
- 246** ~ **semispinós dorsal** *Origen*, apòfisis transverses de les vèrtebres dorsals cinquena a onzena; *inserció*, apòfisis espinoses de les quatre vèrtebres dorsals superiors i de les dues cervicals inferiors; *innervació*, branques dorsals dels cervicals i dorsals; *acció*, extensió, rotació de la columna vertebral i sustentació.
- 247** ~ **semitendinos** *Origen*, tuberositat isquiàtica; *inserció*, cara interna de l'extrem proximal de la tibia; *innervació*, ciàtic major; *acció*, flexió i rotació interna de la cama, extensió de la cuixa.
- 248** ~ **serrat major** *Origen*, cara lateral de les vuit o nou costelles superiors; *inserció*, marge vertebral de l'escàpula; *innervació*, branca pròpia del plexe braquial; *acció*, rotació de l'escàpula amb elevació del braç, desplaçament de l'escàpula endavant i enfora.
- 249** ~ **serrat menor posterior i inferior** *Origen*, apòfisis espinoses de les dues últimes vèrtebres dorsals i de les dues o tres primeres lumbars, lligament supraspinós; *inserció*, marge inferior de les quatre últimes costelles; *innervació*, branques dels intercostals IX i X; *acció*, tracció de les costelles enfora i cap avall.
- 250** ~ **serrat menor posterior i superior** *Origen*, part inferior del lligament occipital, apòfisis espinoses de la setena vèrtebra cervical i de les dues o tres dorsals superiors, lligament supraspinós; *inserció*, marge superior de les costelles segona a cinquena; *innervació*, branques dels quatre primers intercostals; *acció*, elevació de les costelles.
- 251** ~ **subclavi** *Origen*, primer cartílag costal; *inserció*, cara inferior de la clavícula; *innervació*, plexe braquial; *acció*, depressió de l'extrem extern de la clavícula.
- 252** **músculs subcostals** Músculs infracostals.
- 253** ~ **submultífid** Cadascun dels músculs rotatoris del dors.
- 254** ~ **subscapular** *Origen*, fossa subscapular; *inserció*, troquí, coll quirúrgic de l'húmer; *innervació*, superior

i inferior del subscapular; *acció*, rotació interna del braç, adducció de l'húmer.

- 255** ~ **superciliar** *Origen*, part interna de l'arc superciliar; *inserció*, pell de la cella; *innervació*, facial; *acció*, arrufa l'entrecella.
- 256** ~ **supinador curt** *Origen*, epicòndil extern de l'húmer, cresta del supinador del cúbit; *inserció*, terç superior del radi; *innervació*, radial; *acció*, supinació de l'avantbraç.
- 257** ~ **supinador llarg** *Origen*, cresta supracondílica, membrana intermuscular de l'húmer; *inserció*, apòfisi estiloides del radi; *innervació*, radial; *acció*, flexió i semipronació de l'avantbraç i supinació quan està en pronació forçada.
- 258** **músculs supracostals o elevadors de les costelles** *Origen*, apòfisis transverses de la setena vèrtebra cervical i de les onze primeres dorsals; *inserció*, angle de la costella subjacent; *innervació*, intercostals; *acció*, elevació de les costelles.
- 259** ~ **suprahioidal** Conjunt muscular format pel digàstric, l'estilohioidal, el milohioidal i el genihioidal.
- 260** ~ **supraspinós** *Origen*, fossa supraspinosa de l'escàpula; *inserció*, part superior del tròquiter de l'húmer; *innervació*, suprascapular; *acció*, elevació, abducció del braç.
- 261** ~ **suspensor del duodè** *Origen*, teixit connectiu del voltant de l'artèria celíaca i pilar dret del diafragma; *inserció*, marge superior de la corba duodenojejunal, part ascendent del duodè; *acció*, lligament suspensor del duodè.
- 262** ~ **tarsal inferior** *Origen*, múscul recte inferior de l'ull; *inserció*, làmina tarsal de la parpella inferior; *innervació*, simpàtic; *acció*, obertura de la comissura parpebral.
- 263** ~ **tarsal superior** *Origen*, aponeurosi del múscul elevador de la parpella superior; *inserció*, làmina tarsal de la parpella superior; *innervació*, simpàtic; *acció*, elevació de la parpella superior.
- 264** ~ **temporal** *Origen*, fossa temporal; *inserció*, apòfisi coronoide de la mandíbula; *innervació*, branques del maxil·lar inferior; *acció*, elevació de la mandíbula, tancament de la boca (acció masticatòria).
- 265** ~ **temporoparietal** *Origen*, aponeurosi temporal per sobre l'orella; *inserció*, aponeurosi epicranial; *acció*, tensió del cuir cabellut.
- 266** ~ **tensor de la fàscia lata** *Origen*, cresta ilíaca; *inserció*, tracte iliotibial de la fàscia lata; *innervació*, gluti superior; *acció*, tensió de la fàscia lata.
- 267** ~ **tensor de la sinovial del colze** *Origen*, cara posterior i distal de l'húmer; *inserció*, cara posterior de l'articulació del colze; *acció*, elevació de la càpsula amb l'articulació del colze en extensió.
- 268** ~ **tensor de la sinovial del genoll** *Origen*, part distal de la cara anterior del fèmur; *inserció*, membrana sinovial del genoll; *innervació*, femoral; *acció*, elevació de la càpsula de l'articulació del genoll.
- 269** ~ **tensor del timpà o del martell** *Origen*, part cartilaginosa de la trompa d'Eustaqui; *inserció*, mànec del martell; *innervació*, branques del trigemin; *acció*, tensió de la membrana timpànica.
- 270** ~ **tensor del vel del paladar** Múscul peristafil·lar extern.
- 271** ~ **tibial anterior** *Origen*, dos terços proximals de la tibia, membrana interòssia; *inserció*, primer metatarsià, primer cuny; *innervació*, tibial anterior, branca

del càtic popliti extern; *acció*, flexió dorsal, adducció i rotació interna del peu.

- 272 ~ tibial posterior** *Origen*, membrana interòssia, tibia, peroné; *inserció*, escafoide, amb fascicles per als tres cunys, cuboide, metatarsians segon a quart; *innervació*, tibial posterior; *acció*, inversió del peu, auxiliar en la flexió plantar.
- 273 ~ tiroaritenoidal** *Origen*, interior del cartílag tiroide; *inserció*, base del cartílag aritenoide; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, auxiliar en el tancament de la glotis.
- 274 ~ tiroepiglòtic** *Origen*, interior del cartílag tiroide; *inserció*, marge de l'epiglòtis; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, depressió de l'epiglòtis.
- 275 ~ tirohioidal** *Origen*, línia obliqua del cartílag tiroide; *inserció*, banya major del hioide; *innervació*, branca tirohioide de l'hipoglòs major; *acció*, elevació de la laringe, depressió del hioide.
- 276 ~ transvers de l'abdomen** *Origen*, cartílags costals setè a dotzè, aponeurosi toracolombar, cresta ilíaca, lligament inguinal; *inserció*, apèndix xifoide, línia alba, tendó conjunt del pubis; *innervació*, intercostals, abdominogenitals; *acció*, compressió de les vísceres abdominals.
- 277 ~ transvers espinós** Conjunt muscular integrat pels semispinosos, el multifid del raquis i els rotatoris del dors.
- 278 ~ transvers de la llengua** *Origen*, septe fibrós mitjà de la llengua; *inserció*, teixit fibrós subcutani dels marges de la llengua; *innervació*, hipoglòs major; *acció*, disminueix el diàmetre transversal de la llengua.
- 279 ~ transvers del nas** *Origen*, prop del vèrtex del maxil·lar superior i dents incisives; *inserció*, ala nasal; *innervació*, facial; *acció*, estreny l'amplada dels naris.
- 280 ~ transvers de l'orella** *Origen*, cara interior del pavelló de l'orella; *inserció*, circumferència de l'orella; *innervació*, auricular major i posterior; *acció*, retracció de l'hèlix.
- 281 ~ transvers profund del perineu** *Origen*, branca inferior de l'isqui; *inserció*, rafe central del perineu, esfínter extern de l'anús; *innervació*, púdic intern; *acció*, fixa la rafe central del perineu, contribució als esforços de defecació.
- 282 ~ transvers superficial del perineu** *Origen*, branca de l'isqui prop de la tuberositat; *inserció*, rafe central del perineu; *innervació*, púdic intern; *acció*, tensió de la rafe perineal, contribució a la micció i l'ejaculació.
- 283 ~ triangular de l'estern** *Origen*, apèndix xifoide, cara posterior de l'estern; *inserció*, cartílags costals de les costelles segona a sisena; *innervació*, intercostals; *acció*, imprecisa, com la de qualsevol òrgan rudimentari.
- 284 ~ triangular dels llavis o depressor de l'angle de la boca** *Origen*, línia obliqua de la mandíbula; *inserció*, angle de la boca; *innervació*, facial; *acció*, depressió de la commissura labial.
- 285 ~ de l'úvula o palatostafili** *Origen*, aponeurosi palatina, espina nasal posterior de l'os palatí; *inserció*, membrana mucosa de l'úvula; *innervació*, plexe faríngic del vague; *acció*, elevació de l'úvula.
- 286 ~ vast extern** *Origen*, cara externa del fèmur; *inserció*, tendó comú del quàdriceps crural a la ròtula; *innervació*, femoral; *acció*, extensió de la cama.

287 ~ vast intermedi Múscul crural.

288 ~ vast intern *Origen*, cara interna del fèmur; *inserció*, tendó comú del quàdriceps crural a la ròtula; *innervació*, femoral; *acció*, extensió de la cama.

289 ~ vertical de la llengua *Origen*, aponeurosi dorsal de la llengua; *inserció*, vora i cara ventral de la llengua; *innervació*, hipoglòs; *acció*, altera la forma de la llengua en la masticació i la deglució.

290 ~ vocal *Origen*, làmina del cartílag tiroide; *inserció*, apòfisi vocal del cartílag aritenoide; *innervació*, recurrent laringi; *acció*, escurça i relaxa les cordes vocals.

291 ~ zigomàtic major *Origen*, arc zigomàtic; *inserció*, commissura bucal; *innervació*, facial; *acció*, estira la commissura bucal cap amunt.

292 ~ zigomàtic menor *Origen*, cara malar del pòmul; *inserció*, llavi superior; *innervació*, facial; *acció*, elevació de la part mitjana del llavi superior.

293 orbicular dels llavis *Origen*, fibres musculars adjacents a la boca; *inserció*, trama muscular que envolta la boca; *innervació*, facial; *acció*, esfínter de la boca, tanca i arruga els llavis i els projecta endavant.

294 orbicular de les parpelles *Origen*, la part orbitària: apòfisi frontal del maxil·lar, porció adjacent de l'os frontal, la part palpebral: lligament palpebral intern, i la part lacrimal (o múscul de Duverney): cresta lacrimal posterior de l'os lacrimal; *inserció*, envoltant l'òrbita, tubercle orbitari del pòmul; *innervació*, facial; *acció*, tanca els ulls, compressió del sac lacrimal.

295 primer adductor Múscul adductor mitjà de la cuixa.

296 psoes ilíac Múscul compost per l'ilíac i el psoes major que s'uneixen formant el tendó del psoes ilíac.

297 psoes major *Origen*, cossos de les vèrtebres lumbars; *inserció*, trocànter menor; *innervació*, lumbars II i III, crural; *acció*, flexió del tronc, flexió i rotació interna de la cuixa.

298 psoes menor *Origen*, cossos vertebrals de l'última dorsal i primera lumbar; *inserció*, eminència iliopectínia; *innervació*, lumbar I; *acció*, nul·la.

299 sartori *Origen*, cresta ilíaca anteriorsuperior; *inserció*, cara superointerna de la tibia; *innervació*, branques del musculocutani extern; *acció*, flexió de la cuixa i de la cama.

300 segon adductor Múscul adductor menor de la cuixa.

301 soli *Origen*, terç superior del peroné, línia obliqua de la tibia, arc tendinós del soli; *inserció*, calcani mitjançant el tendó d'Aquil·les; *innervació*, càtic popliti intern, tibial posterior; *acció*, flexió plantar del peu.

302 tercer adductor Múscul adductor major de la cuixa.

303 trapezi *Origen*, línia occipital superior, lligament cervical posterior, apòfisis espinoses de la setena vèrtebra cervical i de totes les dorsals; *inserció*, la part superior: vora posterior del terç extern de la clavícula, la part mitjana: vora interna de l'acromi, llavi superior de la vora posterior de l'espina escapular, i la part inferior: tubercle i punta de l'espina escapular; *innervació*, branca externa de l'espinal, branca del plexe cervical profund i de l'occipital major; *acció*, elevació del muscle, rotació i inclinació del cap.

304 tríceps braquial *Origen*, la part llarga: apòfisi infraglenoide de l'escàpula, el vast extern: part proximal de l'húmer, i el vast intern: meitat distal de l'húmer; *inserció*, olecran cubital; *innervació*, radial; *acció*, extensió del braç i avantbraç.

305 tríceps sural Múscul compost pels bessons i el soli.